

**ІННОВАЦІЙНІ ФОРМИ ТА
МЕТОДИ НАВЧАННЯ В
УНІВЕРСИТЕТІ ПІД ЧАС
ВІЙНИ:
ПСИХОЛОГО-
ПЕДАГОГІЧНИЙ ПІДХІД**

**Осадченко Інна Іванівна, доктор педагогічних наук,
професор, професор кафедри соціальної роботи та
реабілітації Національного університету біоресурсів і
природокористування України**



МЕТА –

ознайомити науково-педагогічних працівників з інноваційними формами та методами навчання.

ЗАВДАННЯ:

- розкрити сутність та особливості інноваційних **форм, методів, прийомів** навчання в університеті під час війни;
- надати психолого-педагогічним працівникам університету практичні рекомендації щодо застосування інноваційних **форм, методів, прийомів** навчання.

Психопедагогіка (психодидактика) –

сучасна міждисциплінарна
наукова сфера:

*як досягнути конструктивної
ефективності та якості
освітнього процесу, використовуючи
традиційні та інноваційні
психологічні засоби?*

ДВОСТОРОННІ НАСЛІДКИ УНИКНЕННЯ ВИКЛАДАЧАМИ ПСИХОПЕДАГОГІЧНОГО ПІДХОДУ У НАВЧАННІ СТУДЕНТІВ:

- стрес («напруга»), що і так є хронічним під час війни;
- негативні емоційні стани («збудження; хвилювання»), зокрема страх;
- конфлікт («зіткнення»);
- комплекси («зв'язок, поєднання»);
- низька якість освіти («знаємо те, що любимо»);
- синдром професійного та навчального вигорання.

Філіпов Ілля. Що освіта може запозичити у смартфона? (2018)
(<https://www.youtube.com/watch?v=CS3f2bjZhwA> (дата звернення: 15.01.2020)):

1. **Стратегічність** (для чого знання: мотивація як стратегія).
2. **Обслуговування, сервіс, підтримка** (у автора відео – правильна установка, інструкції; але у висновку – роль педагога, адже установка дається педагогом!)
3. **Форма, дизайн та комфорт у користуванні** (швидко, оптимально, зручно (у автора – персоніфікація виступу педагога: подання матеріалу у стилі приватної розмови), ефективно (у автора відео – інтерактив)).
4. **Зворотний зв'язок** (автор відео надає значущості тестуванню).
5. **Індивідуальна оптимізація** (у автора відео – адаптація навчання «під себе», наприклад, ведення записів лекції у своєму, зручному стилі).
6. **Порівняння здобутого, тобто перспектива** (щоб не зациклюватися: «Що далі? Що буде нового?»).

Інноваційні форми, методи та прийоми навчання мають відповідати цим критеріям.

МОТИВАЦІЙНА ЧАСТИНА ЗАНЯТТЯ

лекційної чи практичної форми навчання

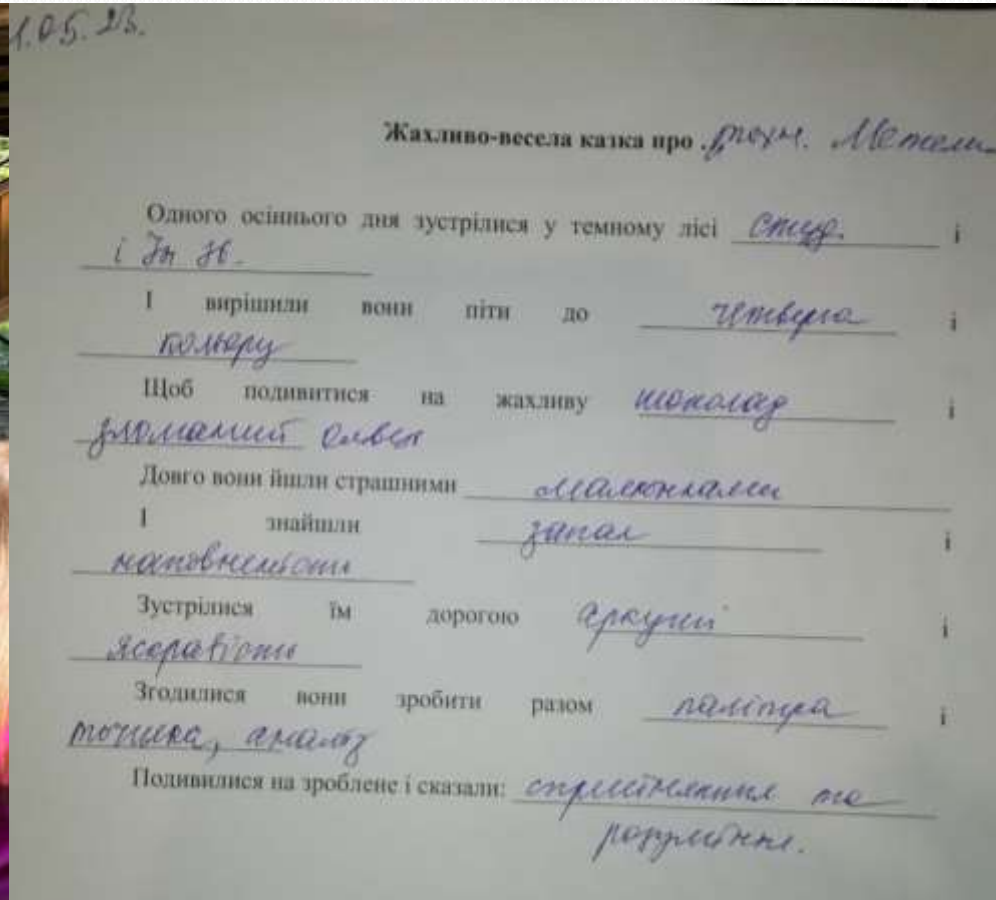
(«розбудити студента», привернути та утримати його увагу, бо якщо буде нецікаво, то перейде до іншого ЗВО...):

метод «Позитивчики» (асоціативне повідомлення теми заняття та очікуваних результатів; афірмації; позитивні установки у вигляді висловів чи цитат; побажання)



МОТИВАЦІЙНА, і не тільки, ЧАСТИНА будь-якої форми ЗАНЯТТЯ:

лінгвотерапія (метод «Весела казка про...» - колективне складання казки шляхом добору асоціативних слів на обрану тему та уведенням їх у шаблон, котрого на момент добору учасники не знають) + природотерапія (прийоми саморегуляції психоемоційного стану: повернення/стимулювання до логічного пізнання (навчання) шляхом сенсорного пізнання)



ТРЕНІНГ

як форма та метод навчання:

1. Тренінг – одна з інтерактивних форм проведення занять у ЗВО (особливо – для певних навчальних предметів).
2. «Тренінг» (від англ. *training*) – тренування; спеціальний тренувальний режим.
 - 3.1. Певна система визначених вправ з обов'язковим їх повтором, чітким дотриманням щодо послідовності та часу виконання (тренінг мови, пам'яті тощо).
 - 3.2. Спеціальний вид заняття, що складається з ретельно дібраних, взаємодоповнюваних навчальних компонентів [мон., с.133].

ТРЕНІНГ

як форма та метод навчання:

4. Тренінгові технології – узагальнена назва технологій навчання, основною формою яких є тренінг як система застосування методу спеціальних вправ.

5. Тренінг - форма навчання, спеціальний вид заняття, а його характер, зміст та структура визначають його значення та місце у підготовці майбутніх спеціалістів [мон., с.134].

6. Навчальний тренінг визначає професійну проблему як зміст тренінгу, виходячи з певного фахового профілю ЗВО, змісту дисципліни в цілому та окремих її тем, мети та завдань проведення заняття у підготовці майбутніх спеціалістів [мон., с.134].

Інтерактивна частина – метод «Робота у парах»

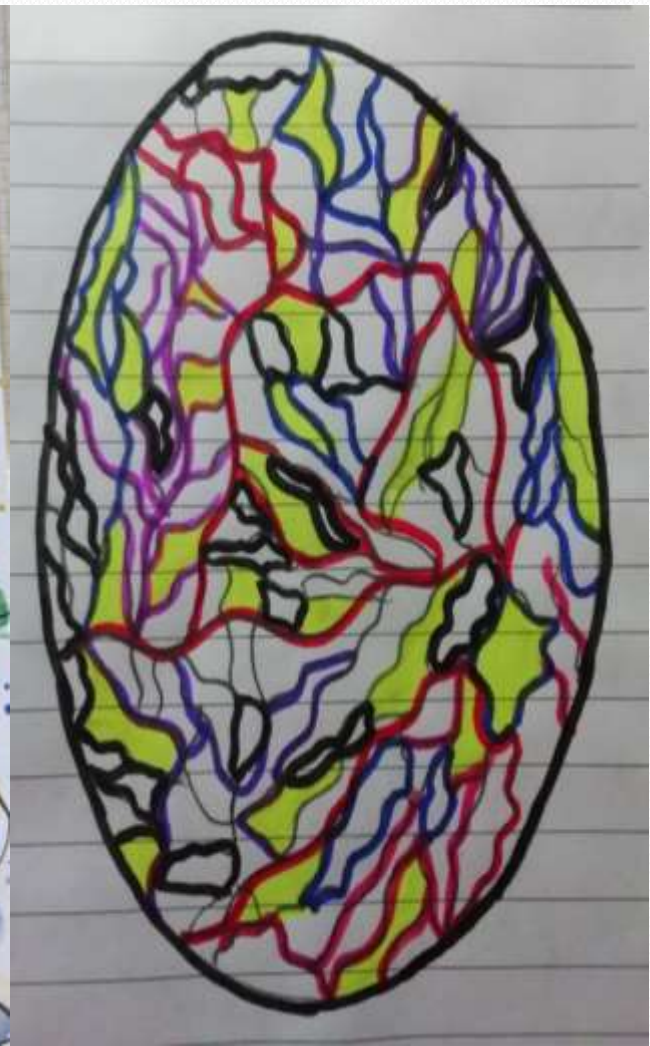


Метод «Лекція у малюнках та символах» - арт-терапевтичний метод



Арт-терапевтичні методи:

- шоколадотерапія;
- краплетерапія;
- казкотерапія;
- нейрографіка тощо



Дидактичне застосування ютуб-ресурсу:

1. «Відеодискусія»: зйомка та обговорення відеодискусії актуальної теми
2. «Відеолекція»: запис та обговорення відеолекції.
3. «Відеовідповідь»: аналіз відеовідповіді на запитання від студентів.



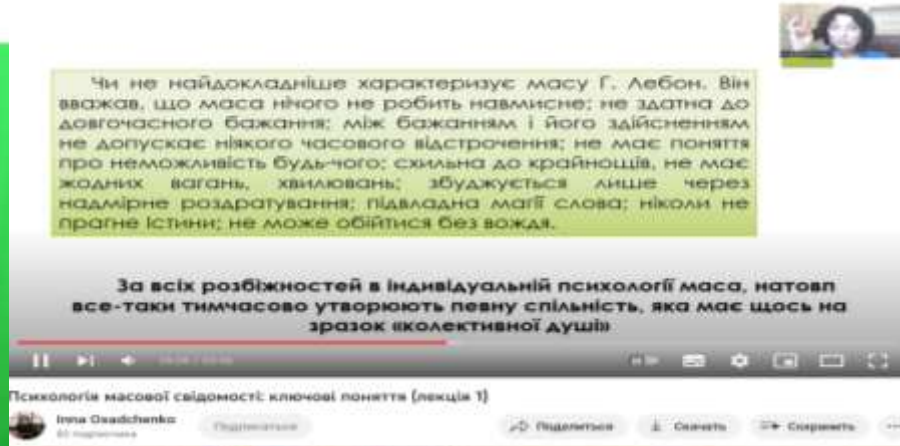
Введіть запит



Введіть запит



Медіалабораторія НУБіП України: подкаст Підтримка один одного під час війни. Антистрес по-українськи



Булінг. Як боротися з булінгом чи мобінгом? Що робити, коли цькують у школі чи на роботі?

Методичні прийоми зворотного зв'язку зі студентами

1. Метод «Інтерактивна презентація домашнього завдання»:

прослуховування фрагмента презентації → докладне висловлення оцінки виступу → **запитання** (уточнення, дискусійне питання) щодо змісту фрагмента презентації → доповнення фрагмента виступу → ... → рефлексія

The image shows a Zoom meeting interface. The main window displays a presentation slide with the following content:

4. Емоційна спільність

Спільні емоції та відчуття можуть посилити почуття об'єднаності. Учасники групи можуть відчувати подібні емоції, які поширюються через процеси емоційного зараження.

The slide features an illustration of two people talking, a row of five emotion icons (sad, neutral, happy, etc.), and a larger illustration of people interacting with large red and yellow emotion icons.

On the right side, a chat window titled "Чат конференції" is visible, showing a conversation:

- Аліна Гриценко CP-210038 колу Вік 17:08: Дуже сподобалось слухати про масову свідомість в контексті групової згуртованості!
- Аліна Гриценко CP-210038 колу Вік 17:08: Андрію, що в твоєму розумінні означає термін групова згуртованість?
- Так, дякую за відповідь!
- Крутіна Левушева CP-2100... колу Вік 17:24: Можете повторити питання ще раз?
- Alexander Vanchenko колу Вік 17:30: *
- Галанін Андрій CP-210035 колу Вік 17:30: *
- Аліна Гриценко CP-210038 колу Вік 17:42: а
- Галанін Андрій CP-210035 колу Вік 17:42: а
- Who would you like to add to this meeting?

The Zoom interface includes a top bar with participant names (Alina Grytsenko, Alexander Vanchenko, Galanin Andriy, Krutina Levyushcha, Oleksandra Holovata, Alina Grytsenko), a toolbar with various controls, and a bottom status bar with icons for audio, video, chat, and other functions.

Методичні прийоми зворотного зв'язку зі студентами

2. Прийом «Поетапна рефлексія», «Рефлексія наприкінці заняття»:

«Що сподобалося/не сподобалося?», «Що зрозуміли?», «Що запам'ятали?», «Який зробили висновок?», «Про що дізналися вперше?», «Що здивувало?» тощо (усно та **записи у чаті**).

11:14:44 От Данііл Шилов MB-200026 : Орєвський Владислав: мені тяжко увяльнється колективна душа, можливо дух що спрямовує на звершення, але я більше схляюся до думки індивідуальних душ
11:15:25 От Анастасія Паса : Можливо симбіоз людей, які взаємодіють між собою та рухаються в одному напрямку
11:15:55 От Юлія Чернієнко : Можливо це маса яка рухається в напрямку до цілі в спільних інтересах
11:17:16 От Оксана Білокінь : Колективна душа, мабуть, та, що готова рухатись вперед тільки разом і яка опирається на думку вождя, відхиляючи потребу думати самостійно.
11:20:58 От Данііл Шилов MB-200026 : Наприклад на розпродажах, коли всі варвари і беруть товар швидше
11:21:35 От Юлія Чернієнко : Чорна п'ятниця
11:30:26 От Viktoriia Derevinska IR-200025 : взагалі важко зібрати всю ту інформацію так за одну хвилиночку. Цікаво як ви за 1 пару змогли зацкавити і налаштувати на психологію, якої раніше в нас не викладали
11:31:12 От Viktoriia Derevinska IR-200025 : MB
11:31:29 От Алексєєнко Єлизавєта ПС-200016 кому Inna Osadchenko (Личное сообщение) : Вас доволі цікаво слухати, і в цілому новий матеріал, з прикладами, з поясненнями. Також подобається, що ви розглядаєте ситуації з різних боків, поглядів, ваша тактовність.

Marhenko Anastasiya CP-210016 кому Все 9:31

Колективна душа - це спільні емоції, настрої та цінності, які виникають у групі людей і впливають на їхню поведінку та сприйняття

Орєл Ілона CP 210026 кому Все 9:52

Приємно і цікаво було вас слухати, багато чого нового почули

Артем Кульчицький кому Все 9:53

Вперше почу про Групову згуртованість, а також про Колективну душу, вдячний, що пояснили як воно визначається

Ткаченко Дарія кому Все 9:53

Сподобалось вас слухати, дізнаватись щось нове. Все чітко і зрозуміло. Дякуємо вам.

Галанін Андрій CP-210036 кому Все 17:44

+

Krystina Levysheva CP-210036 кому Все 18:00

+

Галанін Андрій CP-210036 кому Все 18:00

+

Oleksandra Holovata кому Все 18:00

+

Аліна Гринченко CP-210036 кому Все 18:00

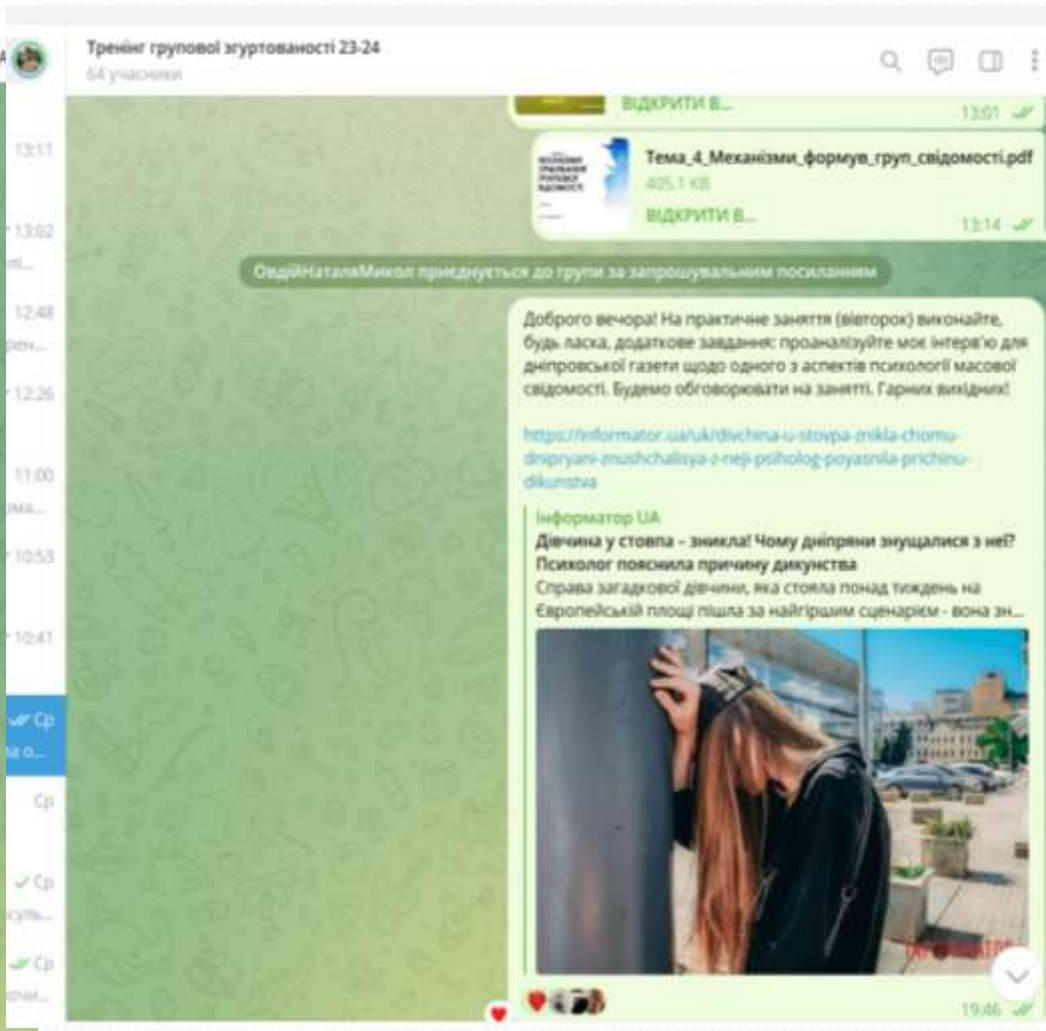
+

Денис Шевчук кому Все 18:00

МЕТОДИЧНІ ПРИЙОМИ ЗВОРОТНОГО ЗВ'ЯЗКУ ЗІ СТУДЕНТАМИ

3. Студентський науковий гурток

4. Група у Telegram (навчальні завдання для ситуаційного аналізу у контексті застосування технології ситуаційного навчання)



Ми не лише застосовуємо інноваційні форми та методи навчання в університеті під час війни, реалізуючи психопедагогічний підхід до навчання студентів у стресових ситуаціях у ЗВО, а навчаємо таким чином студентів мобільно, конструктивно-позитивно ухвалювати рішення у стресових ситуаціях, застосовувати їх надалі у професійній діяльності, перетворюючи професію та життя на активний, захоплювальний процес.



Теоретичні основи:

1. Бондар В. І. Дидактика: ефективні технології навчання студентів. Київ, 1996. 367 с.
2. Гусак П. М. Підготовка учителя: технологічні аспекти : монографія. Луцьк : Вежа, 1999. 278 с.
3. Коберник О. М. Інноваційні технології навчання та виховання : навчальний посібник. Умань : ПП Жовтий, 2010. 210 с.
4. Педагогічні технології : навчальний посібник / О. С. Падалка, А. С. Нісімчук, І. О. Смолюк, О. Т. Шпак. Київ : Вид-во «Українська енциклопедія» ім. М. П. Бажана ; Наукова редакція Гол. ред. колегії «Книги Пам'яті України», 1995. 253 с.
5. Пометун О.І . Технологія – це відповідь. А про що ми запитуємо? / Рідна школа. 2011. № 8–9. С. 23–26.
6. Пометун О. І. Енциклопедія інтерактивного навчання. Київ : СПД Кулінічев Б. М., 2007. 144 с.
7. Сисоева С. Педагогічні технології. *Енциклопедія освіти* / Акад. пед. наук України; головний ред. В. Г. Кремінь. Київ: Юрінком Інтер, 2008. С. 661.
8. Осадченко І. І. Теорія і практика ситуаційного навчання у підготовці майбутніх учителів початкової школи : монографія. Умань : ПП Жовтий, 2011. 414 с.



**Позитивно-творчого бачення
навчальної та життєвої
ситуації!**

**Мирної та плідної нам
співпраці зі студентами як
запоруки антивигорання та
антистресу!**